

Ikt.sz.: OTB/28-1/2012.

OTB-5/2012. sz. ülés
(OTB-62/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Oktatási, tudományos és kutatási bizottságának**
2012. április 16-án, hétfőn, 9 óra 38 perckor
a Képviselői Irodaház V. emelet 532. számú tanácstermében
megtartott üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend megállapítása, elfogadása</i>	5
<i>Az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramokról szóló 1997. évi CXXXVI. törvény módosításáról szóló T/6570. számú törvényjavaslat</i>	5
<i>A módosító javaslatok megvitatása</i>	5

Napirendi javaslat

1. Az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramokról szóló 1997. évi CXXXVI. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/6570. szám)
(A módosító javaslatok megvitatása)
(Első helyen kijelölt bizottságként)
2. Egyebek

Az ülés résztvevői**A bizottság részéről****Megjelent**

Elnököl: **Pokorni Zoltán** (Fidesz), a bizottság elnöke és

Dr. Pósán László (Fidesz), a bizottság alelnöke
Bodó Sándor (Fidesz)
Cseresnyés Péter (Fidesz)
Kucsák László (Fidesz)
Pánczél Károly (Fidesz)
Pichler Imre László (Fidesz)
Révész Máriusz (Fidesz)
Sági István (Fidesz)
Földi László (KDNP)
Michl József (KDNP)
Dr. Hiller István (MSZP)
Dr. Sós Tamás (MSZP)
Dúró Dóra (Jobbik)
Farkas Gergely (Jobbik)
Ferenczi Gábor (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Brájer Éva (Fidesz) Cseresnyés Péternek (Fidesz)
Dr. Hoppál Péter (Fidesz) Pokorni Zoltánnak (Fidesz)
Pánczél Károly (Fidesz) megérkezéséig dr. Pósán Lászlónak (Fidesz)
Földi László (KDNP) megérkezéséig Michl Józsefnek (KDNP)

Meghívottak részéről**Hozzászólók**

Dr. Kardon Béla főosztályvezető (Nemzeti Erőforrás Minisztérium)
Dr. Kollár László Péter elnök (Országos Tudományos Kutatási Alaprogramok)

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 38 perc)

Elnöki bevezető, a napirend megállapítása, elfogadása

POKORNI ZOLTÁN (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelettel köszöntöm a meghívott vendégeinket (*Több képviselő érkezik az ülésterembe.*), a képviselő hölgyeket és urakat, akik egy tömegben, egy csoportban érkeznek az ülésre. A bizottsági ülést megnyitom. A napirendünkön két téma szerepel, a második az egyebek, az első pedig az OTKA-törvényhez benyújtott két módosító javaslat.

Tisztelettel köszöntöm Kardon Béla főosztályvezető urat, illetve az OTKA elnökét, aki segítségünkre van a két módosító javaslathoz fűzött véleményével, illetve az OTKA álláspontjával, amit írásban is eljuttatott hozzám.

Kérdezem, van-e a napirendi ponthoz észrevétel, javaslat? (*Nincs jelzés.*) Nincs. Aki támogatja, most emelje fel a kezét! (*Szavazás.*) Köszönöm, egyhangúlag, ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadtuk a napirendet.

Az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramokról szóló 1997. évi CXXXVI. törvény módosításáról szóló T/6570. számú törvényjavaslat

A módosító javaslatok megvitatása

Az első javaslat Osztolykán Ágnes és Karácsony Gergely módosító javaslata, amelyik a pályázatok nyilvánosságával foglalkozik. Ez a kérdés felvetődött a múlt héten, illetve ha jól látom, a második javaslat is ezzel foglalkozott, javaslom, hogy egyszerre tárgyaljuk, mert tárgyában összefügg. Az első javaslat a rangsorok nyilvánosságáról rendelkezik, a második pedig valamennyi pályázat nyilvánosságáról, tehát nemcsak a nyertes pályázatokról.

Kérdezem a tárcá álláspontját, hiszen kormányzati álláspont még egyelőre nincsen, de a tárcáé kialakult, hogy hogyan viszonyul a javaslatokhoz. Főosztályvezető úr!

KARDON BÉLA főosztályvezető (Nemzeti Erőforrás Minisztérium): Igyekszem rövid lenni. Először is azt szeretném elmondani, hogy a válaszunk kialakításában természetesen felvettük a kapcsolatot az OTKA-val, itt az elsődleges cél a tudomány képviselete, nem pedig az, hogy az adminisztráció megfeleljen az Országgyűlés által támasztott követelményeknek. Természetesen az adminisztráció is mindent megtesz, de a tudomány az, ami a szemünk előtt lebeg.

Azok, akik közpénzt kapnak, természetesen nyilvánosságra lesznek hozva, de közpénzt csak a nyertes pályázók kapnak. Áttekintettük azokat a pályázati rendszereket, amiket mondjuk a legmérvadóbbnak tartunk, tehát hogy hogyan működött az OTKA korábban, hogyan történtek a pályázatok nyilvánosságra hozatalai mondjuk az Innovációs Alapból, a Strukturális Alapokból, a Kohéziós Alapból, hogyan történik ez mondjuk a 7. keretprogram esetén vagy a korábbi 6. keretprogram esetén. Minden esetben a nyerteseket hozzák nyilvánosságra, a pályázat címével, esetleg egy rövid összefoglalóval, még csak a sorrendjét sem feltétlenül, a bizottságok azok, akik a sorrendeket tudják, a vesztes pályázókat nem hozzák nyilvánosságra. A vesztes pályázók kapnak egy értesítést, megkapják a bírálatot, meg tudják tekinteni, és meg tudják tekinteni a pontszámaikat is. Semmi nem akadályozza meg őket abban, hogy ezt akár nyilvánosságra hozzák, akár összehasonlítsák a saját pontszámaikat a nyertes pályázat bírálataival, de nem szokás a vesztes pályázatok nyilvánosságra hozatala.

Sokat gondolkodtunk ezen. Úgy gondoljuk, hogy a mai forrásszegény világban nagyon sok a jó pályázat, ami elutasításra kerül, egyszerűen azért, mert nincs elég pénzünk. Ezért úgy

érezzük, hogy kár valakit azért hátrányos helyzetbe hozni esetleg, hogy egy jó pályázata a forráshiány miatt elutasításra kerül. Ezért nem támogatjuk a módosító indítványt, továbbra is javasoljuk, hogy csak a nyertes pályázók, akik közpénzt kapnak, kerüljenek nyilvánosságra.

ELNÖK: Köszönöm. Ha megengeditek, akkor megadnám a szót, illetve kérném az OTKA elnökét, Kollár László Pétert, hogy ő is fejtse ki röviden a véleményét. Ha kérhetem, foglaljon helyet az asztalnál, egyrészt úgy sokkal kényelmesebb, részünkről udvariasabb, nem utolsósorban a jegyzőkönyv számára megőrkítésre kerül.

DR. KOLLÁR LÁSZLÓ PÉTER, az OTKA elnöke: Köszönöm szépen. Igazából a főosztályvezető úr szavait csak megerősíteni tudom, hogy ez az OTKA álláspontja, és ez a törvénymódosítás nem egy változás lenne az OTKA rendszerében, hanem tulajdonképpen a gyakorlatot rögzítené. Tehát az a mondat eddig is úgy volt értelmezve, hogy nyilvánosak a rangsorok, hogy azokat hoztuk nyilvánosságra az OTKA kezdetétől, tehát húsz éve azokat hozzuk nyilvánosságra, akik támogatást kapnak. Annak idején az OTKA-bizottság jogász tagjától, Sólyom Lászlótól kértünk állásfoglalást. Az ő állásfoglalása volt akkoriban, és ezt használtuk, hogy csak a nyertes pályázatok nevét, összefoglalóját és a pénzüsségét hozzuk nyilvánosságra.

Nagyon lényeges az, és megerősíteném, amit főosztályvezető úr mondott, hogy maguk a pályázók a teljes bírálati folyamatot látják és annak az eredményeit, tehát a bírálatokat, a bizottsági véleményeket, amiből meg tudják állapítani, hogy miért kaptak elutasítást, és össze tudják hasonlítani magukat a nyertes pályázókkal. Tehát ez válasz a Jobbik megjegyzésére is, hogy ilyen szempontból ő el tudja helyezni magát, és a következő pályázatban eséllyel tud újra pályázni.

Tehát azt kérném tisztelettel a bizottságtól, hogy az eredeti javaslatot, amit főosztályvezető úr beterjesztett, azt támogassák.

ELNÖK: Tehát ha jól foglalom össze az OTKA, illetve a tárca álláspontját, a vesztes pályázó látja a rávonatkozó anyagokat, bírálati jegyzőkönyveket, szempontokat, albizottsági ülések emlékeztetőit. Értelemszerűen a győztesről minden tudható, hiszen ő közpénzt használ fel, de a nem nyertes pályázatok - hogy a vesztes szót elkerüljem - esetében úgy ítéli meg a tárca, illetve az OTKA, hogy negatív hatása lenne, rossz fényben, adott esetben méltánytalanul rossz fényben tüntetné fel a csapatot, a pályázó tudósokat a nem nyeres ténye, noha nem különösen rossz, csak egyszerűen nem a legjobb pályázatról van szó.

Ezt kell mérlegelnünk, ha jól értem, ez volt eddig a hazai gyakorlat és az uniós gyakorlat is ez. Köszönöm szépen.

A javaslattevőket, ha megengeditek, egyszerre szólítom meg. A Jobbik részéről a javaslatot jegyzi Szávay István és Vágó Sebestyén, de nyilván ti képviselitek őket. Az LMP részéről Osztolykán Ágnes nincs itt, a javaslattevők elsőként a szó vagy az őket képviselő képviselőké. *(Nincs jelzés.)* Akkor kíván-e valaki hozzászólni? *(Jelzésre:)* Hiller István!

DR. HILLER ISTVÁN (MSZP): Nem tekintem az egész OTKA kérdésében egy kardinális ügynek ezt. Azt azért meg kell mondani, aki a belső gyakorlatot ismeri, hogy a mi tudományos életünkben, hogy ki nyerte meg az OTKA-pályázatot, és ki az, aki azzal a pályázattal nem nyert, ezt mindenki tudja. Tehát ha a valóságot nézzük, én sok OTKA-pályázaton vettem részt tagként, vezetőként, bírálóként is, egyetlenegy olyan esetről nem tudok, amikor ha valamelyikünk nem nyert, akkor azt a társaság többi része ne tudta volna.

A gyakorlatot értem, de ez nem jelenti azt, hogy ez a gyakorlat megakadályozta volna azt a valóságot, amiről beszélek. Itt azért nem tízezrekről van szó, akik a tudományos életben

vannak vagy voltunk. Igazából az történt, hogy mindenki tudta a másiktól, hogy nyert vagy nem nyert.

ELNÖK: Kíván-e még valaki hozzászólni? Pószán László alelnök úr!

DR. PÓSZÁN LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm szépen. Nem akarom az időt húzni, csak egy apró megjegyzést tennék ahhoz, amit Hiller képviselő úr felvetett. Lehet, hogy egy szűk szakmán belül ez igaz, viszont abból a szempontból az is megfontolandó, ami itt elhangzott az OTKA és a főosztályvezető úr részéről, nevezetesen mondjuk egy nagy egyetemen belül ez már nem így van, hogy az egyes szakmák képviselői a másikkal kapcsolatban ugyanazt a helyes helyiértéken kezelt módon állapítják meg az ilyen, olyan eredményeket. Mondok egy nagyon konkrét példát. A természettudományos végzettségű professzornak sokszor el kell tudni magyarázni azt, hogy a humán tudományoknál miért nem gyakori a társszerzős rendszer, mert nem értik, és sok esetben az impakt faktor és egyéb ilyen jelző és értékelő rendszereket, ami a természettudományban pedig általános, azt pedig a humán tudományoknál nem lehet egy az egyben lefordítva alkalmazni.

Ebből következően azt gondolom, hogy érdemes megfontolni azokat a szempontokat, amelyeket mondott az OTKA részéről igazgató úr. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Elnök úr!

DR. KOLLÁR LÁSZLÓ PÉTER, az OTKA elnöke: Egy mondatban hadd reagáljak, hogy a realitásokat mi is tudjuk, de a célunk az, hogy a jövő felé haladjunk, és nagyon erős lépéseket tettünk annak érdekében, hogy a titkosságot a bizottsági tagjaink tartsák. Nyilván nem tökéletes, de mintegy hét éve minden bizottsági tag szigorú titkossági nyilatkozatot ír alá, és biztos, hogy nem szűnt meg. Tehát igaza van képviselő úrnak abban, amit mond, hogy nem szűnt meg ez a folyamat, de jelentősen csökkent, és sok pályázatról van szó, az idei évben 1500 pályázat érkezett be, akit bíraltatunk, aminek a négyötöde nem fog nyerni. Tehát nagyon nagy a nem nyertesek száma, akikről beszélünk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Máriusz!

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): Eddig teljesen bizonytalan voltam, mert azt gondoltam, hogy az, hogy a rangsor nyilvános, ez hosszú távon valami biztosítékot is jelenthet, mindenféle gyanúsítás nélkül. De ha minden átlátható, akkor nehezebb olyan dolgoknak történni, amit nem szeretnénk.

Viszont ha ezt tovább akarjuk titkosítani, azt gondolom, hogy az már mindenképpen az átláthatóság irányába hat. Tehát nemcsak arról van szó, hogy látjuk, hogy a nyertes pályázatok egymáshoz képest rendben vannak, hanem az is fontos lenne szerintem, hogy ha kiderül, hogy valaki kimaradt, látjuk, hogy milyen pályázatot írt, azt lehet, hogy gondolhatják úgy sokan, hogy egyébként ez legalább olyan jó, mint az a pályázat, ami nyert volna.

Ha teljesen titkosítjuk a dolgot, akkor gyakorlatilag csak azt tesszük láthatóvá, hogy mondjuk a nyertes pályázatok egymáshoz képest rendben vannak-e.

Úgyhogy nem tudom, én bizonytalan vagyok, de inkább az átláthatóság irányába tenném le a voksomat.

ELNÖK: Nekem is lenne egy kérdésem. Ezek az értékelő anyagok nyilván megszületnek, hiszen a vesztesek olvassák őket. Nyilván digitálisan rögzítjük őket, tehát nagyobb munkaterhet, nagyobb adminisztrációt ez nem kíván. Egyszerűen egy olyan listára

tesszük fel ugyanazt az anyagot, ami többek számára hozzáférhető. Tehát adminisztratív tehernövekedést nem jelent a vesztes pályázatok nyilvánosságra hozatala. Jól gondolom?

DR. KOLLÁR LÁSZLÓ PÉTER, az OTKA elnöke: Igen, ez így van. Tehát minden adat rendelkezésre áll. Nincs titkosítva, tehát nem titkosításról van szó, az a kérdés, hogy nyilvános felületen mi jelenik meg. Tehát ha bármi vizsgálat vagy egyéb van, akkor minden elérhető, minden megvan. Például ha valaki jogorvoslattal fordul az OTKA-hoz, akkor a megfelelő anyagok előkerülnek, és ezek vitathatók természetesen. Előfordulnak ilyen esetek. Tehát nem titkosításról van szó, hanem hogy bárki kutakodhat-e ezek között vagy nem. De hadd hangsúlyozzak egy dolgot: a világon egyetlenegy szervezetet sem tudok a DFG-től az amerikai alapokig, ahol a veszteseket nyilvánosságra hozták. Tehát ez egy nagyon furcsa szokás lenne, ha nálunk nyilvánosságra kerülne a vesztesek névsora, nem szokás.

ELNÖK: Kucsák László!

KUCSÁK LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelettel köszöntök én is mindenkit. Szerintem ebből a szempontból talán azt tanácsos mérlegelnünk, hogy mi az erősebb érv. Az, amit Máriusz is pedzegetett, hogy ez szolgálja-e valójában az átláthatóságot és egyebeket, vagy az, hogy olyan pályázatok, olyan munkák, olyan szellemi produktumok esetében, amelyek ezek szerint négyötödös mértékben most várhatóan nem nyernek támogatást, ezeket kell-e ily módon közkinccsé tennünk.

Tehát elkészült, szellemi munka van benne, ez egy szellemi termék, és annak ellenére, hogy nem jut támogatáshoz, ennek ellenére mégis kvázi közkinccsé kell tenni. *(Közbeszólásra:)* Nem, itt nemcsak arról volt szó, itt a jobbikos javaslat a pályázatokról szól, ha jól olvastam. Tehát ebben az esetben ez is teljes egészében megjelenne.

Itt ez két irányból való közelítés. Én ebben a pillanatban, tartva azt, hogy az átláthatóság rendkívül fontos, ezt legalábbis körülbástyázandónak tekinteném, hogy az olyan szellemi produktumok esetében, amelyek nem jutottak támogatási összeghez, kell-e hogy megjelenjenek. Köszönöm.

ELNÖK: Hadd tegyek egy javaslatot. Azt gondolom, hogy a héten nem folytatódik ennek a törvénynek a vitája, a jövő héten igen. Döntsünk most a két javaslatról. Én mindeközben megkérdezem az Akadémia elnökét, hogy ő, mint a tudós társadalom hazai szószólója, érdekeinek képviselője, mit gondol erről a kérdéstről, mert ha jól értem, itt ezt mérlegeljük, hogy ez vajon a tudományos életben méltánytalan-e, előítéletet szül-e egy vesztes pályázatban vagy sok vesztes pályázatban való részvétel vagy nem szül, és a nyilvánosság tisztító erejében bízunk.

Ha az Akadémia elnöke úgy ítéli meg, hogy szemben a nemzetközi, illetve az eddigi hazai gyakorlattal, mégiscsak üdvös lenne magát a pályázat tényét nyilvánosságra hozni, nem a pályázatot, tehát inkább a rangsort - az LMP-s javaslat szól erről -, akkor összejövünk, és egy bizottsági módosítót benyújtunk e tárgyban. Megnyugtató ez így a feleknek? *(Bólogatások.)* Jó.

Kíván-e még valaki hozzászólni a szavazás előtt? Akár a tárca, akár az OTKA, akár a képviselők? *(Nincs jelzés.)* Szavazzunk akkor egyenként! Ha jól értettem, az előterjesztő egyik módosító javaslatot sem támogatja. Jól értettem?

KARDON BÉLA főosztályvezető (Nemzeti Erőforrás Minisztérium): Igen.

ELNÖK: Köszönöm. Akkor szavazzunk először Osztolykán Ágnes, Karácsony Gergely javaslatáról. Ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* 6 igen. Ki az, aki nem támogatja?

(Szavazás.) 5 nem. Ki az, aki tartózkodik? (Szavazás.) 6 tartózkodás. A bizottság nem támogatta, viszont egyharmadot kapott.

A második Szávay és Vágó képviselő urak javaslata. Ki az, aki támogatja? (Szavazás.) 3 igen. Ki az, aki nem támogatja? (Szavazás.) 6 nem. Ki az, aki tartózkodik? (Szavazás.) 8 tartózkodás. A bizottság nem támogatja, és egyharmadot sem kapott.

Akkor arra kérem Edelényi Zsuzsánnát, hogy Pálinkás elnök úrnak írjunk egy rövid levelet, vagy én egy telefont megeresztek, és ha a válasza támogató, mármint hogy nyilvánosságra kerüljenek, akkor összejövünk, és csinálunk egy bizottsági módosítót. Köszönöm szépen.

A napirendi pontot lezárom.

Egyebek keretében két információt osztanék meg a bizottsággal. Elkészült és Navracsics miniszter úr beterjesztésében a kormány jelentése a roma integráció évtizede program stratégiai terv és nemzeti, társadalmi felzárkóztatási stratégia, mélyszegénység, gyerekszegénység, romák összhangjáról. A rendszerben elolvasható, a számot nem fogom lediktálni.

A másik, de megtárgyaltuk eddig mindig, és javaslom, hogy most is tárgyaljuk meg, majd a jövő héten vagy az azt követő héten napirendre vesszük.

A másik: szintén a kormány benyújtotta, Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter úr előadásában a szakképzésről szóló törvény módosítását, amely két ponton nyúl hozzá a szakképzési törvényhez. Eddig úgy szabályozott a törvény, hogy legalább az idő egyharmadát közismereti tárgyak oktatására kell fordítani, most pedig úgy fogalmaz, hogy legfeljebb. Azaz szervezhető olyan szakképzés, ahol ez kevesebb, mint egyharmad, nota bene a kevesebb magába foglalja a nullát is. De nyilván ez túlzó.

A másik a tanulószereződéses forma. Egy évvel ezelőtt ez még csak a 11-12. évfolyamon, most már a 10. évfolyamon is szervezhető. A javaslat arra terjed ki, hogy a 9. évfolyamtól is szervezhető legyen, tehát 14-15 éves gyerekek számára is szervezhető legyen ez a forma.

Ez a két terjedelemben kicsi, jelentőségére nézve nagy pont módosulna a kormány szándékai szerint a szakképzési törvényben. Mindenki töprengjen és alakítsa ki az álláspontját a bizottsági vitára. Köszönöm szépen a részvételt.

Nekem más egyebek nincsen, a bizottsági ülést lezárom, mert más nem jelzett egyebeket. Köszönöm szépen.

(Az ülés befejezésének időpontja: 9 óra 56 perc)

Pokorni Zoltán
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Pavlánszky Éva